

Ministerie van Financiën
T.a.v. de heer Ir. J.R.V.A. Dijsselbloem
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Datum	Onderwerp	Referentie	Bijlage(n)
12 augustus 2016	Reactie op con- sultatie ontwerp Wet transparant toezicht financiële markten	VS	-

Doorkiesnummer
T 020-3010342

Geachte heer Dijsselbloem,

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van de door u voorgestelde Wet transparant toezicht financiële markten. Uw voorstel bevat een aantal aanpassingen van de Wet op het financieel toezicht (Wft) waarbij ook wordt verwezen naar de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta). De Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) maakt daarom graag gebruik van de mogelijkheid om op de consultatie van uw voorstel te reageren.

Transparantie over kwaliteit accountantsorganisaties

Het voorstel omvat onder meer de bevoegdheid van de AFM en de Nederlandsche Bank om vaker namen te kunnen noemen in rapporten waarin zij de prestaties van verschillende financiële ondernemingen met elkaar vergelijken. Hierbij verwijst u naar de Wta op grond waarvan de AFM al langer namen in onderzoeksrapporten bekend maakt.

De NBA heeft in november 2010 in haar plan van aanpak met als titel 'Lessen uit de kredietcrisis' zelf gepleit voor openbaarmaking van kantoor specifieke rapportages door de toezichthouder. Wij verwachten dat inzicht in de prestaties van accountantsorganisaties de concurrentie tussen accountantsorganisaties op basis van kwaliteit versterkt. Met ingang van 1 januari 2014 heeft dit geleid tot de wettelijke bevoegdheid van de AFM om onderzoeksresultaten te publiceren op het niveau van individuele accountantsorganisaties. Sindsdien heeft de AFM twee onderzoeksrapporten uitgebracht met daarin de voornaamste bevindingen en conclusies per onderzochte accountantsorganisatie. De NBA vindt het positief dat de AFM dit als een nuttige uitbreiding van haar instrumentarium ervaart.

Volgens de eerder door u geconsulteerde Wet aanvullende maatregelen accountantsorganisaties moet de AFM de voornaamste bevindingen en conclusies van de beoordeling van een wettelijke controle kunnen delen met het auditcomité of een vergelijkbaar orgaan van de betrokken controlecliënt. Voor zover dit in de praktijk al niet wordt gedaan door accountantsorganisaties, vinden wij dit een goede ontwikkeling, omdat ook dit bijdraagt aan de transparantie over de kwaliteit van de uitgevoerde controle. Ook ten behoeve van accountantsorganisaties zelf pleiten wij voor meer inzicht in de bevindingen van de toezichthouder en de motivering voor het al dan niet nemen van handhavingsmaatregelen.

Inzicht in bevindingen en conclusies AFM

Volgens uw voorstel kan transparantie bijdragen aan de doelstellingen van het toezicht doordat het de instellingen die onder toezicht staan inzicht geeft in de werkwijze van de toezichthouder en de wijze waarop de toezichthouder normen hanteert. U geeft aan dat onduidelijkheid over het laatste ertoe kan leiden dat personen die onder toezicht staan te voorzichtig gaan handelen omdat zij het zekere voor het onzekere willen nemen (over-compliance) of juist onbewust regels overtreden omdat zij niet weten hoe de normen worden uitgelegd. U geeft aan beide situaties onwenselijk te vinden. Wij willen ervoor waken dat accountantsorganisaties in een dergelijke situatie terecht komen.

Het publieke belang vergt dat het door de AFM uitgevoerde toezicht op accountantsorganisaties bijdraagt aan het vergroten van het in de controleverklaring gestelde vertrouwen. Accountants hebben behoefte aan meer inzicht in de wijze waarop de AFM dit doel denkt te bereiken en wat er van hen wordt verwacht. Uit het evaluatieonderzoek van de Wta blijkt dat voor accountantsorganisaties niet altijd duidelijk is waarom de AFM bepaalde informatie wenst, bepaalde onderzoeken verricht en uitkomsten presenteert met een bepaalde toonzetting.¹ Er bestaan verschillende opvattingen over de gewenste diepgang van de accountantscontrole en de ernst van door de AFM geconstateerde gebreken. De AFM lijkt de nadruk te leggen op de naleving van formele vereisten. Tegelijk bestaat er onduidelijkheid over de impact van het al of niet volledig voldoen aan bepaalde formele vereisten op de afgegeven accountantsverklaring. Meer inzicht van de AFM in de uitgangspunten van het toezicht en de interpretatie van vaktechnische standaarden zal voor accountantsorganisaties behulpzaam zijn.

Een aspect dat onvermeld blijft, maar wel degelijk bijdraagt aan transparantie en lerend vermogen is de tijdigheid van de informatievoorziening. Op dit moment zit er soms zoveel tijd tussen een getekende verklaring en de publicatie van het AFM-onderzoek (periodes van drie tot vier jaar komen voor) dat de gepubliceerde informatie van beperktere waarde is voor de beroepspraktijk. Tevens is er een groter risico dat er een achterhaald beeld bij het publiek wordt gecreëerd. Een versnelling van het onderzoeks- en rapportageproces zouden wij dan ook zeer toejuichen. Dat dit haalbaar moet zijn tonen buitenlandse toezichthouders zoals de PCAOB en de FRC. Zo publiceerde de FRC recentelijk haar rapporten over onderzochte dossiers 2015/2016. Een versneld onderzoeks- en rapportageproces versnelt tevens het leer- en verbeterproces bij de beroepspraktijk.

Mededelingen AFM over toezichtaangelegenheden

Uw voorstel omvat de mogelijkheid voor de AFM om te kunnen reageren als door een persoon onder Wft-toezicht informatie over een bepaalde toezichtaangelegenheid naar buiten wordt gebracht. In de toelichting geeft u aan dat de toezichthouder hiermee kan waken voor een passende mate van beschikbaarheid en een goede kwaliteit van informatie over het toezicht. U geeft aan voornemens te zijn om dezelfde mogelijkheid op te nemen in de Wta. Wij vragen ons af wat de noodzaak is voor het opnemen van deze wettelijke bevoegdheid in de Wta en welke grenzen u hieraan stelt.

Als een persoon onder Wta-toezicht apert onjuiste of onvolledige informatie over een bepaalde toezichtaangelegenheid naar buiten zou brengen, lijkt het ons logisch dat de AFM dit gemotiveerd publiekelijk corrigeert. Ons is niet bekend dat hiertoe ooit aanleiding is geweest. Tegelijk is de AFM in onze beleving weinig terughoudend in het op eigen initiatief doen van mededelingen over aangelegenheden inzake het Wta-toezicht. Zo werd onlangs bekend dat accountantsorganisaties bezwaar hebben aangetekend tegen door de AFM opgelegd boetebesluiten. Eén van de AFM-bestuurders ging hier in antwoord op vragen van het FD uitgebreid op in.² In het betreffende bericht lazen wij onder meer dat het de AFM niet waarschijnlijk voor komt dat een betrokken accountantsorganisatie in haar bezwaarschrift nieuwe feiten aandraagt. Wij vragen ons af hoe wij een dergelijke uitspraak moeten duiden. Past het binnen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur als een toezichthouder dergelijke mededelingen doet over lopende toe-

---

¹ 'Bouwen aan vertrouwen', Evaluatie van de Wta, september 2014, Erasmus School of Law

² 'AFM volhardt ondanks weerstand bij accountant', Het Financieel Dagblad, 4 juli 2016

zichtzaken waarin nog geen onherroepelijke uitspraak is gedaan? Accountantsorganisaties moeten er ten minste op kunnen rekenen dat in een bezwaarprocedure de eerder genomen beslissing op onafhankelijke wijze en ten volle wordt heroverwogen. Dit past in het Nederlandse stelsel van rechtsbescherming.

In het hierboven al aangehaalde evaluatieonderzoek van de Wta werd geconcludeerd dat er een discrepantie lijkt te bestaan tussen de toonzetting van de AFM in haar rapportages en het relatief lage aantal formele handhavingsmaatregelen. In hetzelfde onderzoek werd ook aandacht gevraagd voor de mogelijkheden voor accountantsorganisaties – en de daaraan verbonden accountants – om zich te verweren tegen door de AFM genomen toezichtmaatregelen en om zich te verweren tegen uitkomsten van de door de AFM gevoerde toezichtstrategie. Vanuit dat oogpunt pleiten wij voor het exploreren van wettelijke mogelijkheden om de rechtsbescherming in toezichtaangelegenheden op grond van de Wta te versterken. In een wetgevingsoverleg met de vaste commissies voor Financiën en Veiligheid en Justitie op 20 juni jongstleden heeft u de Tweede Kamer toegezegd hierover na de zomer een brief te sturen. Wij denken graag mee over concrete verbeteringen.

Met vriendelijke groet,
namens het Bestuur NBA

Pieter J.A.M. Jongstra RA
Voorzitter

C.C. AFM en Vaste commissies voor Financiën en Veiligheid en Justitie